

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Benedictus Papa XIV. Dilecte fili, salutem et Benedictionem Apostolicam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

ACTORE
J. B.
Missa et Offi-
cium

tiss. famuli ac subditi primicerius, ac canonici capituli S. Petronii.

120 *Missa vero et officium proprium, de quo Pontifex num. 116 meminit, die translationis intra urbem tantum sub ritu duplici minori recitanda, fuit ut in Festo ejusdem S. Petronii, exceptis propriis, quæ sunt hujusmodi: Oratio: Deus, cujus nutu per diversa loca ipsa quoque Sanctorum corpora disponuntur; tribue, quæsumus, ut, qui beati Petronii confessoris tui atque Pontificis translationem colimus. ipsi etiam a pravitate nostra ad pie vivendi restitutum transferamur. Per Dom. etc.*

Lectio iv. Postquam Petronius, Bononiensium, episcopus, urbem nostram, civili externoque bello attritam, ac fere confectam, præsentis ope restituit, purgavit erroribus, verbo et exemplo saluberrime instituit; tandem regnantibus Theodosio, Arcadii filio, ac Valentiniano, iv Nonas Octobris sancto fine quievit. Sacra illius exuvia condita in ecclesia S. Stephani protomartyris, quam ipse inter alias struxerat, et ornaverat, ibidem (ut ea ferebant tempora) humili, ipsisque civibus postea ignoto loco ad undecimum Christi sæculum jacere. Sedente Innocentio II, Romano Pontifice, Henricus, Bononiæ episcopus, ad perquirendas ea in æde Sanctorum reliquias eximia pietate excitus, S. Petronii corpus primus offendit, quod copia miraculorum non solum Bononiensi, sed finitimis etiam populis celeberrimum reddidit. Nec multo post piissimi cives, quo clarius gratum animus erga S. Præsulem testarentur, eidem templum in nobiliore urbis sui parte, publico in id collato ære, decreverunt, tantæ majestatis et amplitudinis, ut memoriæ proditum sit, Carolum V cæsarem a Clemente Papa VII imperiali corona ibidem fuisse donatum.

propriam,
quibus

121 *Lectio v.* In illo igitur templo cum S. Petronii natalis dies quotannis festa et solemnitas haberetur, reliquias vero alibi quiescentes veneraretur civitas Episcopo et Patrono suo addictissima: ad augendam diei celebritatem, in more positum fuit, sacrum Petronii caput, a reliquo corpore avulsum, solemnibus instituta supplicatione, magna cleri, omniumque ordinum frequentia ab æde S. Stephani ad alteram S. Antistiti dicatam, pridie transferri, et in ara principe fidelium venerationi exponi; posteraque die ad priorem ecclesiam, unde allatum fuerat, referri, populis etiam finitimis sacrum illud pignus prece, votis, ac muneribus, grata religione prosequentibus. Et ne quid communi deesset lætitiæ, temperata eo die legum animadversio, rei, quos publica potestas in vinculis habuit, e custodia educti, ac libertati restituti.

C
sacri capitis
translationem

122 *Lectio vi.* Novissime Benedictus XIV, Summus Pontifex, idemque archiepiscopus Bononiæ, veteri incensus studio, ac pietate augendi pro viribus cultum S. Antistiti, prædecessori suo, illius sacrum caput, inclusum pretiosiore arca, et eleganti opere extracta in basilicam eidem erectam insigni pompa, ac celebritate transferri voluit, et præcipuam hanc sacrarum exuviarum partem eidem basilicæ dono munificentissime addixit. In pervigilio tamen festi, quotannis recurrentis, ad servandum veterem, atque optime institutum morem, idem caput ab ecclesia S. Petronii per Majus forum, eidem proximum, supplici ritu circumferri, atque in prædicta ecclesia denuo condi, et asservari præcepit. Demum ut præclari muneris, et solemnitis translationis perenne extaret monumentum, rei gestæ memoriæ hac die anniversaria recolit apostolica auctoritate mandavit.

posthac cele-
brari voluit
Pontifex.

125 *Missam hanc et Officium non modo approbavit Benedictus XIV, ut ex num. 116 liquet, sed etiam edi, et intra civitatem quotannis anniversaria translationis die recitari jussit, ut liquet tum ex eodem numero, tum ex iis, quæ sequuntur, et prædictis Missæ et Officio apud citatum Pontificem proxime subjiciuntur: Suprascriptas Orationem et Lectiones secundi Nocturni pro Missa et Officio in die anniversaria translationis capitis S. Petronii,*

episcopi et protectoris principalis civitatis Bononiæ D e basilica S. Stephani ad insignem collegiatam ecclesiam, eidem Sancto dicatam, sanctissimus dominus noster Benedictus XIV benigne approbavit, ac singulis annis dicta die anniversaria ipsius translationis ab omnibus sæcularibus et regularibus utriusque sexus præfata civitatis tantum, qui ad Horas canonicas tenentur, sub ritu duplicis minoris recitari mandavit.

Hac die xx Augusti MDCCLXII.
Fr. J. A. Card. Guadagni Pro-præfectus.
Loco sigilli.

T. Patriarcha Hierosolymitanus secretarius.

§ IX. Capitis S. Petronii e S. Stephani ad S. Petronii templum translatio.

Scriptis ultro citroque supra exhibitis litteris, in id incumbere capit Pontifex, ut translatio capitis e S. Stephani basilica in S. Petronii templum mature executioni mandaretur. Die igitur 28 Augusti anni 1745 ad Felicem Antonium Sgarzi, abbatem conventualem S. Stephani Bononiensis, litteras dedit, quibus eum hortatus est, ut S. Petronii caput episcopo Amathuntæ traderet, illud Pontificis nomine propediem requisituro. Ita porro hæc habent.

P. Felicem
Antonium
Sgarzi, S. Ste-
phani abba-
tem, hortatur
E

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte fili, salutem et Benedictionem Apostolicam.

Postquam plurimis compertam argumentis veterem erga Nos Cælestinae Congregationis observantiam, ac filiale studium luculentius declaravit oblatum nobis superiore anno inelytum et præclarum munus capitis S. Petronii, episcopi Bononiensis: ea cordi nostro infixæ semper fuit sollicitudo, ut sacrum illud pignus, quo nihil potuit nobis jucundius ac præstantius contingere, in ecclesiam collegiatam sancto Præsuli erectam, tamquam ad sedem stabilem, transferretur.

125 Cum itaque, re in promptu tandem posita, solemnibus translationis quamprimum certa dies præstituenda sit ab episcopo Amathuntæ, cui ecclesia Bononiensis regenda, et administranda credita nuper fuit, quique mentem te nostram docebit; erit nobis gratissimum, si operam et studium conferes, ut S. Petronii venerabile caput, e veteri, in qua jacet, arca eductum, ac altera elegantiori inclusum tradatur eidem episcopo, nostro illud nomine requirenti, et quemadmodum is tecum statuet, ita quam celerrime res ipsa transigatur. Id autem dum cumulate præstiturum te fore, satis superque nobis pollicetur officiosa tua, ac tuorum monachorum voluntas, testem Pontificiæ charitatis, hoc potissimum nomine tibi conciliandæ, Apostolicam benedictionem tibi amatissime imperitum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die xxviii Augusti MDCCLXII Pontificatus nostri anno quarto.

Pontifex, ut
S. Petronii
caput Ama-
thuntæ epi-
scopo tradat:

126 *Rescriptum Pontifici S. Stephani abbas pridie Nonas Septembris ejusdem anni: Beatissime Pater. Nihil umquam honorificentius meæ Cælestinorum Congregationi accidere potuit, neque fore, ut imposterum accidat, puto, quam quod antehac feliciter gestum est, dum sacrum caput S. Petronii, Bononiæ episcopi, Sanctitati tuæ, quantum sua intererat, dono humiliter obtulit. Cum enim quæcumque nobis Cælestinis usui, et custodiæ sunt tradita, omni jure tuæ auctoritati subjiciantur, Sanctitas tamen tua, quod suum erat, humanissime repetens, tamquam a subditorum voluntate derivatum dignata est recognoscere. Etsi autem Cælestinorum omnium animos summa admiratione compleverit humanissima benignitas tua, qua nostram Congregationem hac in re mirum in modum*

ille id se fa-
ctorum,

es

A es prosecutus: id tamen omnem prorsus vicit expectationem nostram, quod super venerandi capitis translatione propediem peragenda ad me scribere voluisti. Ut candide fatear, quod sentio, dubitatio exinde mihi primum exorta est, an sublimi Pontificis dignitati vitio verti possit tam diffusa erga nos Magnitudinis tuæ liberalitas.

pollicetur.

127 Evanuit autem omnino, cum recogitare cepi inter innumeras animi tui dotes, quarum prædicationes magis honorificæ, laudesque crebriores numquam sane extiterunt, humanitatem, comitatemque non ultimum tenere locum, qua omnium animosita tibi devincere soles, ut quidquam simile nusquam accidisse, uno omnium ore ubique feratur. Quod itaque nobiscum gerere benignissime dignatus es, perpetuum erit nostræ Cælestinorum Congregationis decus, Pontificiæ Majestatis æterna laus, immortalis præclarissimi nominis tui gloria. Ad nos autem quod attinet, cum nihil sit in nobis omnibus, per quod Sanctitas tua ad tantam benignitatem adducta esse videatur; beneficiorum tuorum onus tam grande sustinemus, ut gratis agendis impares omnino simus, intus tamen in animo jugiter geramus, preces Deo corde, tibi devinctissimo, effundentes, ut totius reipublicæ Christianæ bono te diu incolumentum servet, tibi que omnia prospera, et felicia semper largiatur. Amathuntæ episcopo me ad omnia paratum ac promptum jam exhibui, eique in omnibus ita morem geram, ut nihil sollicitudinis et curæ in mandatis tuis exequendis mihi deesse videatur. Pedibus demum Sanctitatis tuæ provolutus, eosque humillime deosculans, in me, meamque Cælestinorum Congregationem Apostolicæ benedictionis munus simplex exoro.

SANCTITATIS TUÆ

Bononiæ ex monasterio S. Stephani pridie Nonas Septembris MCCCXLIII.
Humillimus addictissimus famulus, et filius obsequentiss.

D. Anton. Felix Sgarzi Exgener.
Cælest. abbas conv. S. Steph.

Abbas S. Stephani caput S. Petronii

128 Die itaque 2 Octobris anni 1745 Pontificis nomine Amathuntæ episcopus, Lactantius Felix Segæ, S. Stephani ædem adiit, et e veteri theca in novam transtulit S. Petronii caput, rite recognitum, et postridie e S. Stephani ad S. Petronii templum solemniter transferendum; qua de re instrumentum publicum sæpe citatus Pontifex hujusmodi exhibet: In Dei nomine. Amen. Per hoc præsens publicum instrumentum cunctis ubique pateat evidenter, et sit notum, quod anno a salutifera Nativitate D. N. J. C. millesimo septingentesimo quadagesimo tertio, Indictione sexta, die vero secunda mensis Octobris, sedente sanctissimo D. N. D. Benedicto XIV, divina providentia Pontifice Maximo, reverendissimus P. D. Felix Antonius Sgarzi, exgeneralis ven. Congregationis RR. monachorum Cælestinorum Ordinis S. Benedicti abbas conventualis monasterii S. Stephani Bononiæ ad effectum ea quæ prælibatus Sanctissimus D. N. D. Benedictus Papa XIV feliciter regnans sibi commissa voluit in Literis Apostolicis, datis Romæ apud S. Mariam Majoræ xxviii Augusti, proxime præteriti, ut par erat, prompte explendi, inhærensque requisitioni nomine Sanctitatis suæ, sibi factæ ab illustrissimo et reverendissimo D. Lactantio Segæ, nobili patritio Bononiæ, episcopo Amathuntino, ecclesiæ metropolitana Bononiæ præposito, ejusdem sanctissimi D. N. Papæ cubiculario secreto, ab eoque, curam, et gubernium Bononiensis ecclesiæ adhuc retinente, deputato, sacrum caput S. Petronii, Bononiæ episcopi, et principalis protectoris adhuc veteri tabernaculo inclusum, et sigillis munitum, hesternæ die in ipso tabernaculo a repositorio SS. reliquiarum in ecclesia inferiori basilicæ S. Stephani existente extractum, dictoque reverendissimo P. abbati Sgarzi consignatum, prout liquere dicitur ex rogitu excellentissimi D. Michaelis Lotti abbatæ divi Stephani, et uniter notarii Cancellarii,

ad ecclesiam superiorem dictæ basilicæ translationem, in eaque super altare Majus usque in præsens publicæ Christi fidelium venerationi expositum retentum, præsentibus, ac continue adstantibus in eadem ecclesia superiori prope dictum altare Majus;

AUCTORE
J. B.

129 Pro illustrissimo, et reverendissimo capitulo eccles. metropolitana, illustrissimis et reverendissimis DD. archidiacono co. Alexandro Formagliari, nob. patritio Bonon. J. U. D. collegiato, lectore publico; canonico Ludovico Scali Paltroni, nobili patritio Bononiæ J. U. et S. Theologiæ Doct. Colleg. Lect. pub. dictæque metropolit. Majori pœnitentiario; canonico Jo. Guidotti, nobili patritio Bononiæ J. U. D. collegiato, lectore publico; et canonico Floriano Dolfi, nob. patritio Bonon. J. U. D. collegiato, et publico lectore. Pro illustriss. et reverendiss. capit. perinsig. colleg. basilicæ S. Petronii, illustrissimis ac reverendissimis DD. primicer. marchione Francisco Zambeccari, nob. patritio Bonon. ac SS. D. N. Papæ prælato domestico; Decano Alexandro Garofali J. U. et S. Theologiæ doctore collegiato, lectore publico; canonico Sebastiano Rocho de comitibus J. U. D. collegiato, et canonico Felice Riccardi de Ortona Bocchi, protonotario Apostolico. Pro illustrissimo et reverendissimo capitulo collegiatæ ecclesiæ S. Mariæ Majoris illustrissimis ac reverendissimis DD. Priore Phillippo Cagnoli sac. Theologiæ doctore collegiato, lect. publico; canonico Marco Antonio Pandini, et canonico Jo. Jacobo Amadei.

coram testibus,

E

150 Pro illustrissimo et excelso senatu, illustrissimis et excelis DD. senatoribus, marchione Ludovico Ratta, et marchione Joanne Nicolao Tanari. Magistratibus præfectis, et deputatis, Co. Guidone Ascanio Orsi, et Co. Vincentio Marescalchi. Abbatæ S. Stephani Præfectis et deputatis, marchione Aloysio Albergati, præside reverendæ fabricæ Sancti Petronii, et Co. Francisco Marescotti Fabricense, ejusdem reverendæ fabricæ S. Petronii, et deputatis omnibus nobilibus, et patriciis hujusce civitatis Bononiæ. Pro illustrissimis et excellentissimis collegiis DD. Doctorum, illustrissimis et excellentissimis DD. Doctorum, Roveri J. U. D. collegiato, lectore publico, et sanctissimæ Inquisitionis consultore, Priore collegii Juris Pontificii; reverendiss. Præposito Philippo Vernizzi J. U. D., lectore publico, sanctissimæ Inquisitionis consultore, et Priore collegii juris Casarei; Paulo Baptista Balbi Philosophiæ et Medicinæ doctore, lect. publico, anatom. professore, et collegii Medicinæ Priore, et Marco Antonio Laurenti Philosophiæ et Medicinæ doctore, lect. publico, anatom. professore, et Priore collegii Philosophiæ.

hic nominatis,

F

151 Præsentavit præfato illustrissimo et reverendissimo D. episcopo Amathuntino, ut supra, præsentem, qui illud in præsentia, ut supra, recipiens, attente inspecto dicto tabernaculo, eoque bene clauso, et sigillis, quibus munitum erat, penitus intactis repertis, recognovit, declaravitque constare de identitate sacri capitis S. Petronii, Bononiæ episcopi, et principalis protectoris, intus idem tabernaculum existen. cujus sacræ insignis reliquiæ descriptio habetur in Relatione illustrissimi et excellentissimi D. Joseph Pozzi, cubicularii secreti, ac medici extraordinarii prælibati sanctissimi D. N. Papæ, in universitate Bononiæ lectoris Philosophiæ et Medicinæ doctoris collegiati, publici anatomes professoris emeriti, ac instituti scientiarum, in fine præsentis instrumenti registranda successive, qui is illustrissimus et reverendissimus D. Episcopus Amathuntinus in præsentia, pariter ut supra, fractis dictis sigillis, dictum tabernaculum ea, qua decuit, veneratione aperuit, ex eoque dictum sacrum caput extraxit, ac immediate reposuit, collocavitque intus pretiosiorum ac elegantiorum thecam reliquiarum in alma Urbe elaboratam, ac a munificentissima liberalitate prælibati Sanctissimi D. Papæ cum ipso sacro capite

Amathuntino episcopo tradit, qui illud, rite recognitum

AUCTORE
J. B.

capite dono datam illustrissimis DD. canonicis, et ecclesiae perinsigni collegiatae S. Petronii hujus civitatis :

et obsignatum, in posterum diem servandum abbatibus committit.

152 Quam quidem thecam reliquariam bene clausam parvo ejus sigillo, in cera rubra Hispana liquata impresso, in utroque angulo anteriori obsignavit, adjectis in uno ex angulis posterioribus dictae thecae sigillo illustrissimi et excelsi Bononiae senatus, in altera vero sigillo illustrissimi et reverendissimi capituli et canonicorum dictae ecclesiae perinsignis collegiatae, in simili cera Hispana impressis, deindeque dictum sacrum caput intus dictam novam thecam repositum, ac sigillis, ut praefertur, munitum per dictum reverendissimum P. abbatem exgeneralem denuo expositum fuit super dicto altare inibi usque ad subsequentem diem illius solemnem translationis retinendum, super quibus omnibus nos infrascripti notarii praesens publicum confecimus instrumentum requisiti. Tenor vero relationis, supra enunciatae sequens est ultra. *Hanc Latine verto.*

Recognitionis,

153 Cum Sanctitatis suae, Benedicti Papae XIV, feliciter regnantis, jussu e veteri in magnificam ac elegantissimam thecam, liberali Beatitudinis suae pietate dono datam, venerabile caput S. Petronii, episcopi ac praecipui civitatis nostrae Bononiensis patroni, transferendum esset illustrissimo et reverendissimo domino Lactantio Felici Segae, Amathuntino episcopo, is propterea mihi, infrascripto lectori publico, anatomico ejusdem civitatis, e mandato Pontificis praecipit, ut, quod in dicto sacro capite e professionis meae instituto maxime notatu dignum est, diligenter observem et referam. Dico igitur, praemissis debitis formulis, ut in Actis etc. : sacram veterem thecam die 2 Octobris MDCCLXIII supradictum episcopum Amathuntinum reclusisse, et observatum fuisse cranium, magna ex parte coopertum pileo holoserico rubro, et auro exornato, cujus vertici exigua crux, plana et ex auro fusa, erat imposita.

noxa memorata

154 Sublato hoc tegmine, inventum est sacrum caput, aut verius, superioris capitis pars (aberat enim tota inferior mandibula, et pars superioris non exigua) colligata, circumdata, et velut omnino inclusa argentae thecae, cujus basi planities frusti superioris mandibulae, cranii ossibus unitae, incumbit. Patere adstantium oculis ossa frontalia, parietalia, occipitalia, et e basililibus aliquantum, parte capitis reliqua cooperta manente, et colligata modicis laminis argenteis, quae, deorsum thecae basi unitae, sursum in cranii vertice, ad partium lateralium, anteriorum et posteriorum firmitatem, decussantur. Haec laminae non ita cranii vertici adaptantur, ut huic totae adhaereant, sed, velut manubrii vice, sacrae thecae attollendae inserviunt, quem in finem in puncto decussationis, majoris firmitatis causa, gemma reperitur, uno Julio larga, quae S. Petronii, vestibus episcopalibus induti et benedictionem impertientis, incisam iconem exhibet. Cranium haud magnum est, nec crassum; unde conjici posset, Sanctum corpore fuisse non magno, parumque nervoso. Sed cum hujusmodi conjectura fallacissima esse possit, et ad rem nostram parum faciat, alieno propterea illam iudicio relinquo.

descriptio,

155 In parte sinistra sincipitis fissura apparet, cujus longitudo dimidii pollicis longitudinem, latitudo minoris digiti crassitudinem adaequat, qua ossium cranii, quod gossipio oppletur, crassitudo examinari potest. Ossa neque colore cinericio sunt, neque candido, sed subrufo, eorumque suturae non multum apparent, eo quod hinc et inde subtilibus telarum, gummi aliove glutine infectarum, laminis cooperiuntur; quod manifesto est argumento, sacrum caput primo inventum fuisse magna parte in fragmenta divisum et corrosum, unde illi copulando firmandoque arte opus fuit. Nunc vero causam non praebet, ob quam ad quamcumque operam recurrere necesse sit, cum in illo nec chartae, nec fragmenta, nec nimia mobilitas os-

sium inveniatur. Et haec quidem sunt, quae a me D supremi Pontificis jussu diligenter observata fuerunt. In quorum fidem huic relationi subscripsi Josephus Pozzi cubicularius secretus, et medicus extraordinarius domini nostri Benedicti XIV, lector publicus universitatis Bononiensis, doctor Philosophiae et Medicinae collegiatus, publicus anatomicus emeritus, et scientiarum Instituti academicus. *Hactenus Italice Josephus Pozzi; Latine exaratae sunt, quae sequuntur testimonium subscriptiones.*

156 Actum Bononiae in dicta ecclesia superiori basilicae S. Stephani prope dictum illius altare Majus, ibidem praesentibus nedum omnibus et singulis praenarratis, verum etiam admodum R. D. Josepho Cuppini, sacerdote Bononiae, caeremoniarum praefecto, et parochio ecclesiae metropolitanae, et admodum R. D. Jo. Antonio Cardinali, et admodum R. D. Julio Parisi ejusdem Metropolitanae mansionarii, testibus ad praedicta omnia et singula adhibitis, vocatis atque rogatis.

De praedictis rogatus exiti ego Tarsitius Maria Folesani Rivieri in solidum cum infrascripto perillustri domino Antonio Nanni cive, et notario collegiati hujus civitatis J. U. D. civ. et publico notario collegiati ibidem Bononiae Apostolicusque, et imperialis : in quorum fidem etc.

Locus Signi.

De praedictis etc. : rogatus exiti ego Antonius olim D. Jo. Baptistae de Nannis filius, civis et publicus Bononiae notarius collegiatus, Apostolicus quoque, et imperialis, curiaeque archiepiscopalis Bononiae actuarius decanus, una cum suprascripto perillustri, et excellentissimo D. doctore Tarsitio Maria Folesani Rivieri similiter cive, ac publico Bononiae notario collegiati. In quorum fidem etc. : hic me subscripsi etc. requisitus etc.

Locus Signi.

157 His die 2 Octobris rite peractis, postero Lactantius Felix Segae, Amathuntinus episcopus, S. Petronii caput e S. Stephani templo ad S. Petronii basilicam transtulit, instituta solemnem admodum supplicatione, ad quam ingens cujusvis ordinis multitudo construxit, ut iterum e sequenti instrumento liquebit : In Christi nomine. Amen. Per hoc praesens publicum instrumentum cunctis ubique pateat evidenter, et sit notum, quod anno a salutifera Nativitate ejusdem D. N. J. C. millesimo septingentesimo quadagesimo tertio, Indictione sexta, die vero tertia mensis Octobris, sedente Sanctissimo D. N. D. Benedicto Papa decimo quarto, feliciter regnante, absoluta Missa, cum interventu illustrissimi et reverendissimi D. Bononiae prolegati, illustrissimi et excelsi D. justitiae vexilliferi, ac excelsorum DD. Antianorum, universi cleri, ac magistratum omnium, totiusque illustrissimi et excelsi senatus, ac omnis riter solemnitate celebrata ab illustrissimo et reverendissimo D. Lactantio Felice Segae, nobili patre Bononiae, Amathuntae episcopo, ecclesiae metropolitanae Praeposito, praebati Sanctissimi D. N. Papae cubiculario secreto, ab eoque, curam et gubernium Bononiensis ecclesiae adhuc retinente, deputato, ad altare Majus ecclesiae superioris basilicae S. Stephani hujus civitatis, super quo publice Christi fidelium venerationi expositum habebatur sacrum caput D. Petronii episcopi et principalis Bononiae protectoris;

158 Hesternae die, servatis servandis, solemniter recognitum a veteri reliquario extractum, ac intus pretiosiorum ac elegantiorum thecam reliquariam a munificentissima liberalitate Sanctitatis suae transmissam, ac cum ipso sacro capite illustrissimo ac reverendissimo DD. canonicis, et ecclesiae perinsigni basilicae collegiatae S. Petronii Bononiae dono datam, repositum, sigillisque praefati illustrissimi et reverendissimi D. Amathuntae episcopi in utroque angulo anteriori dictae thecae munitum, in angulis vero posterioribus sigillo hujus illustris-

ad ecclesiam Sancto dicatam

A simi et excelsi senatus, ac altero illustrissimi et reverendissimi capituli perinsignis collegiatae S. Petronii obsignatum, moxque ad dictam perinsignem collegiatam solemniter transferendum, idem illustrissimus et reverendissimus dominus Amathuntæ episcopus in præsentia nostrum notariorum, ac testium infrascriptorum, præsentata sibi, atque dimissa per reverendissimum Patrem D. Felicem Antonium Sgarzi, exgeneralem venerabilis Congregationis RR. monachorum Cælestinorum, abbatem conventuale ven. monasterii S. Stephani Bononiæ prædescripta theca reliquiaria, illam reverenter recipiens, attente inspexit, eaque bene clausa, et sigillis super illa, ut præfertur, appositis penitus intactis, et cum documento enuntiarum recognitionis, collocationis, et sigillationis heri per nos notarios recepto, confrontare inventis, recognovit, declaravit de identitate sacri capituli Divi Petronii, episcopi et principalis protectoris Bononiæ, intus illam existentis legitime constitisse atque constare omni etc.

magna solemnitate

139 Successiveque pro effectu solemnibus translationis dictæ sacræ insignis reliquiæ, ut præmittitur, faciendæ, præcedentibus omnibus universitatibus sæcularium artium, deinceps confraternitatibus spiritualibus, postea vero regularibus Religionum, Mendicantium nuncupatarum, cum intortitiis accensis, eadem sacra insignis reliquia, in ipsa pretiosa theca existens, ministerio RR. sacerdotum, sacris vestibus indutum, elevata ac collocata super magnifica machina, ad hujusmodi effectum a prælibato Sanctissimo D. N. Papa similiter transmissa, illam gestantibus dictis RR. sacerdotibus, ut supra indutus, præfatisque illustrissimo et reverendissimo D. pro-legato, illustrissimo et excelso D. vexillifero, ac excelsis DD. Antianis, universo clero, magistratibus, et excelso senatu cum intortitiis, pariter accensis, circum eandem sacram insignem reliquam devote incedentibus, ac post illos subsequente innumero populo, ab sacram solemnem supplicationem confluentem, cujus pars magna cum intortitiis accensis, translata fuit ad dictam perinsignem collegiatam basilicam S. Petronii inibi collocanda, et retinenda juxta legem prælaudatæ donationis Sanctitatis suæ: super quibus omnibus nos notarii infrascripti præsens publicum confecimus instrumentum, requisiti.

transfert

140 Præsentibus perillustribus DD. Alexandro Fabri, olim D. Joannis Pauli, Bononiæ notario, et Nicolao Pinoli Pederzani, olim excellentissimi D. doctoris Petri Lazari, Bononiæ cive, capellæ S. Joannis Baptistæ Cælestinorum, ambobus præfatis illustriss. et excelsi senatus cancellariis, et D. Ferdinando Cajetano Mazzoni, olim D. Joannis Baptistæ, Bononiæ pariter cive, capellæ S. Proculi, testibus ad prædicta omnia et singula adhibitis, vocatis specialiter atque rogatis.

De prædictis rogatus extiti ego Tarsitius Maria Folesani Rivieri, olim D. Bartholomæi filius, J. U. D. civis Bononiæ notarius collegiatus, Apostolicus quoque et imperialis in solidum, cum infrascripto perillust. D. Antonio Nanni, itidem notario publico collegiato Bononiæ pariter de prædictis, ut supra etc. cum me etc. rogato. In quorum fidem etc.

Locus ✠ signi.

De prædictis rogatus extiti ego Antonius, olim D. Joannis Baptistæ de Nannis filius, civis et publicus Bononiæ notarius collegiatus, Apostolicus quoque et imperialis, curiæque archiepiscopalis Bononiensis actarius decanus in solidum cum superscripto perillust. et excellentissimo D. doctore Tarsitio Maria Folesani Rivieri, itidem publico Bononiæ notario collegiato similiter rogato etc. In quorum fidem etc. hic me etc.

Locus ✠ signi.

141 Demum S. Petronii caput episcopus Ama-

thuntinus Sancti canonice tradidit, quod hi in choro Parvo Petronianæ basilicæ collocarunt, dum interim Cardinalis Pompeji Aldrovandi munificentia recipiendo custodiendoque sacro huic capiti ara nova conderetur; ut sequens instrumentum docet: In Dei nomine. Amen. Per hoc præsens publicum instrumentum cunctis ubique pateat evidenter, et notum sit, quod anno a salutifera Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo septingentesimo quadragesimo tertio, Indictione sexta, die vero tertia mensis Octobris, sedente Sanctissimo Domino nostro, Domino Benedicto Papa XIV feliciter regnante. In mei etc. testiumque etc. illustrissimus et reverendissimus DD. Felix Lactantius Sega, nobilis patritius Bononiæ, episcopus Amathuntinus, metropolitane ecclesiæ Bononiensis præpositus, nec non prælibati sanctissimi D. N. D. Papæ Benedicti XIV cubicularius secretus, ab eodemque sanctissimo D. N. Papa, hujus Bononiensis ecclesiæ curam et gubernium adhuc retinente, deputatus, ad effectum sibi a Sanctitate sua specialiter in hac parte commissa debitæ executioni demandandi;

AUCTORE
J. B.
S. Petronii
caput, et

142 Cum eo existentibus illustrissimis et reverendissimis DD. dignitatibus, et canonicis dictæ metropolitane ecclesiæ, totoque clero, sacrum caput divi Petronii, episcopi et principalis protectoris, hactenus in basilica S. Stephani Bononiæ asservatum, Pontificia liberalitate prælibati sanctissimi D. N. Papæ Benedicti XIV, una cum pretiosa theca ab Urbe transmissa donatum illustrissimis et reverendissimis canonicis perinsignis collegiatae basilicæ S. Petronii, eorumque ecclesiæ, ut ex ejus Apostolicis Litteris in forma Brevis dat. Romæ die x Julii proxime præteriti, ad quas etc. tenoris infra inserendi, nuperrime vero a reverendissimo P. D. Felice Antonio Sgarzi, ex generali ven. monasterii S. Stephani prædicti dominationi suæ illustrissimæ et reverendissimæ illud Pontificio nomine petenti in reliquiario veteri, intus quod bene clausum, sigillisque munitum asservabatur, traditum, juxta contenta in aliis Litteris Apostolicis Sanctitatis suæ dicto reverendissimo P. abbati ex generali directis, dat. Romæ apud S. Mariam Majorem xxviii Augusti proxime præteriti, ad quas pariter etc. tenoris infra similiter inserendi, deindeque per eandem dominationem suam illustrissimam et reverendissimam, prævia illius recognitione, servatis servandis, facta, intactum repertum, et declaratum.

S. Petronii
canonicis,

E

143 Ac subinde eductum e veteri tabernaculo, dictæ basilicæ relicto, ac immediate reverenter repositum et collocatum intus pretiosam dictam argenteam thecam, ab Urbe per Sanctitatem suam, ut præfertur, transmissam bene clausam, parvoque dominationis suæ illustrissimæ et reverendissimæ sigillo dupliciter munitam, ac etiam sigillo illustrissimi, et excelsi senatus Bononiensis, ac altero illustrissimi et reverendissimi capituli dictæ perinsignis collegiatae obsignatam, ut in præcedenti recognitionis ac sigillationis hujusmodi rogatu per excellentissimum D. Tarsitium Folesani Rivieri, notarium Bononiæ collegiatum, dictique illustrissimi et excelsi senatus cancellarium, meque notarium recepto, ad quem etc. et ita collocatum ritu solemnem, ac pompa, eaque majori, qua fieri potuit, cleri, et populi celebritate in ecclesiam dictæ perinsignis collegiatae translatum pro consummatione Pontificiæ donationis, et totali complemento mentis sanctissimi D. N.

novæ thecæ
inclusum,

F

144 Præsentibus et audientibus illustrissimo ac reverendissimo D. Joanne Carolo Molinari, utriusque signaturæ sanctissimi D. N. Papæ referendario, abbate commendatario perpetuo abbatia Clavallens., protonotario Apostolico Participan. ac Bononiæ pro-legato, illustrissimo et excelso D. Co. Jacobo Insulano, vexillifero justitiæ, illustrissimis et excelsis DD. Antianis, tribunis plebis, totoque excelso senatu, tradidit, consignavit atque dimisit præfatis illustrissimis et reverendissimis DD. canonicis dictæ perinsignis collegiatae S. Petronii præsentibus, ac ea, qua decuit, veneratione pro eorum capitulo,

possidendum

AUCTORE
ANONYMO.

capitulo, et ecclesia prædictis acceptantibus, illudque super altare Majus collocantibus, postea tuto ac honorifice custodiendum pro nunc in Parvo choro ejusdem ecclesiae sub duplici clave, altera ab illustrissimo et excelso D. quadraginta Virorum Bononiensium pro tempore decano :

servandum-
que

445 Altera vero ab illustrissimo et reverendissimo D. dictæ perinsigni collegiæ primicerio retinenda, quas claves idem illustrissimus ac reverendissimus D., mediante persona illustrissimi et excellentissimi D. Philippi Mariæ Mazzi, agentis generalis a Sanctitate sua pro hac ejus reverenda mensa archiepiscopali Bononiæ deputati, tradidit, respectu unius, nob. viro D. co. Philippo Aldrovandi, patricio Bononiæ ac senatori decano, et respectu alterius illustrissimo et reverendissimo D. marchioni Francisco Zambeccari, nob. patricio Bononiæ, prælibati sanctissimi D. N. Papæ prælato domestico, dictæque perinsigni collegiæ primicerio præsentibus et acceptantibus, donec absolutis altari in eadem ecclesia ab eminentissimo et reverendissimo DD. Pompejo S. R. E. Cardinale Aldrovandi, ac reposito pro dicto sacro capite, in ejusdem altaris Orthographia collocetur, in omnibus, et per omnia juxta per Sanctitatem suam præscripta in dictis Litteris Apostolicis præfatis B illustrissimis et reverendissimis DD. capitulo et canonicis directis, ad quas etiam in hac parte etc. Super quibus omnibus etc.

consignat.

446 Ego notarius superscriptus et infrascriptus hoc publicum instrumentum confeci requisitus etc. Hic omissis, de voluntate petentium, tenore supra enuntiatarum Litterarum Apostolicarum. Actum in dicta ecclesia perinsigni basilica S. Petronii prope altare Majus, præsentibus ibidem nob. viris D. abbate Antonio, clame. olim nob. viri D. Joannis Elephantazzi capellæ S. Proculi, D. marchione Antonio Amorini, cl. me. olim nob. viri D. Joannis Andreae, capellæ S. Marini, et D. Co. Ludovico, filio nob. viri D. Co. Francisci Malvasia capellæ SS. Gervasii et Prothasii, omnibus patriciis Bononiæ, testibus ad prædicta omnia, et singula adhibitis, vocatis specialiter atque rogatis.

De prædictis etc. rogatus extiti ego Antonius, olim D. Joannis Baptistæ de Nannis filius, civis et publicus Bononiæ notarius collegiatus, Apostolicus quoque et imperialis, curiæque archiepiscopalis Bononiensis actuarius decanus etc. In fidem etc. hic me subscripsi requisitus etc.

L. ✠ S.

C

VITA

Auctore anonymo.

Ex Chronico monachorum S. Stephani
Bononiæ.

CAPUT I.

Sancti natales, mores in juventute, et in
episcopum consecratio.Illustris gene-
re, doctrina,

a

b

c

d

e

In exordio hujus historiæ a primum adnectendum est, unde oriundus extitit, et ex qua linea genealogiam duxit, vel qualis et quantus in vita fuit; ut et plerique, qui se fatentur scire, viva voce perhibent b, hunc fore Græcum natione, et ex imperiali linea duorum regum, videlicet Constantii, Constantini et Constantis c originem feliciter trahere. Unde factum est, ut Theodosius secundus, imperator Romanorum cælitus factus, sororem ejus in conjugem sibi asciverit, et cum tripudio totius Constantinopolitanæ urbis eam legaliter suscepit d. A cunabulis autem a Christianis parentibus ab lactatus et educatus est. Postea vero cum adolevisset, a parentibus traditus est gymnasio philosophorum e, et liberalium disciplinarum et ecclesiasticorum

sacramentorum magistris. Et ita Deo largiente, D imbutus est, ut in omnibus philosophiæ et præsertim spiritualibus floreret studiis: et insuper tam Græco quam Latino eruditus est magisterio f. Quem etiam B. Hieronymus, eximius doctor, interperes divinarum legum, in Catalogo illustrium virorum inter hagiographos commemorans ait: Petronius, Bononiæ civitatis episcopus, vir sanctitatis et liberalium artium scientia plenus, descripsit Vitas SS. Patrum in Ægypto g; et legitur, extitisse tempore Theodosii Junioris imperatoris h. Templum denique corporis sui adhuc in infantia positus, omnibus modis Christi subdidit famulatu. Legebat enim: Nulla dignitas major, quam servire Christo. Dehinc Ecclesiæ Dei patrocinia i adeo sedule frequentare cœpit, ut magis psalmodiarum studio per cunctas ecclesias vacabat, quam terrenis domesticis deservisset, dicente Psalmista: « Elegi » abjectus esse in domo Dei magis, quam habitare » in tabernaculis peccatorum k. »

2 Clericale namque adeptus est officium l, penitus se totum Creatoris, cui cuncta obediunt elementa, subegit servitio, pene omni relicto patrimonio. Pernox itaque in assidua oratione vigeat, jejuniis et orationibus et crebris vigiliis se mancipabat: corpus quoque suum absque contagione libidinis pudice regebat; ita ut et innumerabilis utriusque sexus turba in Constantinopolitana urbe ejus sequeretur sancta vestigia. Eleemosynas egenis libenter tribuebat, prout facultas sibi ministraverat; pauperes recreabat, nudos vestiebat, infirmos visitabat, aliorum calamitatem suam putabat. Cum igitur fama sanctitatis ejus crebresceret, ac per totam scilicet Constantinopolim polleret, idem ipse Augustus levir m ejus non moderate fervens in amore illius, diligebat eum ultra, quam fas sit dicere; adeo quod primatum totius monarchiæ et sacri palatii tribueret sibi super cunctos degentes in imperio suo, sive dederat ei facultatem distribuendi universa regalia tributa ad votum viri sanctissimi Petronii, prout cuique moris fuerat; et imperiali fisco suscipere munuscula: siquidem et vectigalia, quæ de cunctis orbis terrarum partibus solita conditione annualiter a veredariis universarum provinciarum afferebantur, in ærario palatii custodiri præceperat. Ita etiam cuncta in manu sua data fuerant, quatenus quodcumque vellet, egenis ac pauperibus erogare de vectigalibus juxta libitum distribuebat et Domino Christo famulantibus. Cumque famulatum pauperum constanter, in quantum valebat, secreta ageret, nitebatur, sicut scriptum est: Cum facis eleemosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua n. Sed lucerna posita supra candelabrum non potest abscondi, quin luceat omnibus, qui in domo sunt o: ita et iste non poterat latere; quin ab omnibus cognosceretur, teste Evangelista, qui ait: Nihil operum, quod non reveletur, et occultum, quod non sciatur p.

3 Eo autem talia operante, principes Constantinopolitanæ urbis, ac potior pars populi mira veneratione cœperunt eum amplecti et immenso desiderio ut patrem, pro gratia tantæ religionis sibi divinitus collata: quoniam quidem solitus fuerat eos divino pabulo ad plenum saginare, hortando videlicet ac docendo, ut Dei ac proximi dilectionem, juxta præceptum in se retinere satagerent; ut Scriptura docet: « Fides sine operibus mortua » est q. » Cumque his et hujusmodi, quæ modo longum est enarrare, sancto redundaret eloquio, nec non et civitas tota recreata dulcibus et suavibus monitis ejus debitas gratias agens Domino, qui sibi talem contulit ministrum benevolentia congratulabatur gaudio pacis et lætitiæ. Interea diabolica instigante versutia, feritas pravorum hæreticorum r et Judæorum, qui Christum negantes, multaque mirabilia videntes, semper extiterunt increduli, nec non perfidorum gentilium s crudeliter pulularat per "... patrias paulatim de loco ad locum, præsertim profanos admodum exercuerat: quemadmodum

D

f

g

h

i

k

virtute, officioque in aula
Theodosii:

l

E

m

n

o

p

S. Petronius,

q

r

s

* forte per patriam